

Становище
по процедура за придобиване на ОНС „доктор“

Изготвил становището: доц. д-р Светослав Илиичовски, катедра „Търговски бизнес“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“, научна специалност „Икономика и управление (търговия)“

Основание за написване на становището: съгласно заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ №988 от 30 октомври 2019 г.

Автор на дисертационния труд: Цветан Николаев Марков, докторант към катедра „Търговски бизнес“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“

Тема на дисертационния труд: Възможности за повишаване ефективността на лицензионната търговия

Общо представяне на дисертационния труд

С формирането през новото хилядолетие на нова икономика, т.нар. икономика на знанието, все повече нараства значимостта на интелектуалната собственост, на търговията с нейни обекти за повишаване фирмената конкурентоспособност. В условията на пазарна икономика лицензионната търговия е основно форма на международна търговия на технологии, включваща сделки с „ноу-хау“, патенти и лицензии на различни изобретения. Експортът на технологии е значителен източник за конвертируеми валутни средства на много страни, включително и у нас.

Дисертационният труд е с обем 160 страници. В структурно отношение съдържа въведение, основен текст – три глави, заключение и списък на използваните литературни източници. В основния текст са включени 32 таблици и 8 фигури. Представен е значителен брой на използваните източници – 114, които са достатъчен обем ресурси за подобна разработка.

Структурата на дисертационния труд е съобразена с темата на изследване, добре балансирана и логически обвързана. Възприета е линията на изложение: теоретични аспекти на лицензионната търговия, методологични основи на изследване на ефективността на лицензионната търговия, приложни аспекти на оценката на ефективността, която считам за правилна. Изследваната специфична

научно-приложна материя и проблематика е представена детайлно и обосновано, в логическа последователност.

Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Основната цел, изследователската теза и задачите, формулирани в уводната част, са уместни и обосновани, което в голяма степен предопределя системния характер на изложението. Обектът и предметът на изследването са ясно и точно дефинирани.

Структурата на отделните части на дисертационния труд е добре балансирана. Първа глава има теоретичен характер – акцентирано е върху теоретичните аспекти на лицензионната търговия. Втора глава на труда е с подчертано методологичен характер, като в нея са разгледани моделите за оценка на ефективността лицензионната търговия. Разработен е модел за оценка на ефективността от сделките с интелектуална собственост. Трета глава на дисертационния труд съдържа ситуационен анализ на „Амер Спортс България“ ЕООД, апробиране на предложения модел за оценка на ефективността на лицензионната търговия, както и формулиране на препоръки за повишаване на ефективността ѝ. В заключението са представени основните резултати и обобщаващи изводи от проведеното изследване.

Изложението на дисертационния труд се характеризира с изчерпателност, аргументираност и яснота, като в структурно отношение **отговаря на основните изисквания за неговото оценяване.**

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

На основата на извършени теоретични и практически изследвания се извеждат следните по-значими приноси на дисертационния труд:

1. Посредством теоретично изследване и обобщаване на становища на редица автори и специалисти за същностната характеристика на обектите на интелектуална собственост, тяхното икономическо значение и възможностите за нормативна закрила е очертана основната концептуална рамка на лицензионната търговия.

2. На основата на задълбочено разглеждане и критичен анализ на съществуващи методи за оценка на ефективността е конструиран модел, приложим за предприятията, прилагащи лицензионна търговия.

3. В резултат от фрагментарно емпирично проучване е приложен адаптираният модел за оценка ефективността на лицензионната търговия и на тази основа са изведени препоръки за нейното повишаване.

Докторантът прилага към дисертационния труд пет публикации, от които две статии и три доклада. Публикациите са самостоятелни и отразяват части от дисертационния труд, като му осигуряват публичност.

Приложеният автореферат в обем от 38 страници съдържа основните моменти от дисертацията и отговаря на изискванията.

Въпроси по дисертационния труд

Нямам съществени бележки по дисертационния труд и въпроси към докторанта.

Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Становището ми за дисертацията е положително. Тя отговаря на изискванията на Закона за развитието на Академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение. Кандидатът притежава задълбочени теоретични знания, има способност за самостоятелни научни изследвания, прави аргументирани изводи и обосновани предложения и препоръки, като допринася към развитието на науката по изследвания проблем. Разработката притежава характеристики на цялостно и завършено научно изследване. **Предлагам на уважаемите членове на научното жури на Цветан Николаев Марков да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Икономика и управление (търговия)”.**

10.12.2019 г.

Изготвил становище:
доц. д-р Светослав Илийчовски